

EESTI KEEL

Õppeaine arvestuslikud nädalatunnid on välja toodud õppekava tunniarvust plaanis (p 3.4)

ÕPPEAINE ÕPPETEGEVUSE KIRJELDUS (õppeaine õppe- ja kasvatusesmärgid)

Eesti keel on emakeelena toimetulekuõppes sotsiaalsete oskuste ja tajude arendamise, tunnetustegevuse, suhtlemise, tegevuste kavandamise ning oma ja teiste tegevuste reguleerimise vahend.

Keelel on oluline osa õpilase isiksuse kujunemisel ja rahvuskultuuri omandamisel.

Keele õpetamise kaudu arendatakse õpilase kõnetegevust sensomotoorsel, keelelisel ja pragmaatilisel tasandil.

Kõnearenduses arvestatakse õpilase üldist arengutaset ja kõnesoovi, võimalikku nägemis- ja kuulmiskahjustust, artikulatsiooniparaadi liikuvust.

Suhtlemise õpetamisel on kõige olulisem enda väljendamine nii keeleliste kui ka mittekeeleliste vahenditega ning partneri mõistmine. Kõne hääldusliku külje arendamisest olulisem on õpetada oma mõtete ja soovide arusaadavaks tegemist. Vajaduse korral võetakse kasutusele verbaalset kõnet toetavad ja/või asendavad kommunikatsioonivahendid.

Arendatakse suutlikkust oma teadmiste ja omandatud suhtlemisvahenditele vastavalt teavet küsida, edastada ja kasutada; mõista suhtlussituatsioone; kuulata ja mõista kohandatud teksti, lugeda ja mõista silte ja tabelauseid ning kohandatud lühitekste sõltuvalt kõne arengu tasemest; mõista ja kasutada graafilist teavet (pilte, skeeme) ja instruksioone, seostada verbaalset ja graafilist teavet.

Keele õpetamine on seotud õpilase praktilise tegevusega, toimub kõikides tundides ning klassivälistes tegevustes. Kõne sisu toetub esialgu tajutavale situatsioonile, hiljem ka tajukujutlustele, sh piltidele. Verbaliseeritakse praktilises tegevuses tekkivaid olukordi, kommenteeritakse/kirjeldatakse oma või teiste tegevust. Kõne arengu tingimuseks on õpilaste suhtlema ärgitamine praktilise tegevuse käigus. Motiveeritakse mitteverbaalseid ja verbaalseid situatiivseid suhtlemisakte.

Suhtlemine täiskasvanuga toimub esialgu oma soovide väljendamise tasandil ning hiljem täiskasvanu suunatud/juhendatud suhtlussituatsioonides ning tegevustes, mille käigus omandatakse uusi teadmisi. Õpetaja ülesandeks on toetada verbaliseerimist, andes ette suhtlemisvahendid ja mallid, mida hakatakse järk-järgult iseseisvamalt kasutama. Õpilaste omavahelist suhtlemist soodustatakse, korraldades erinevaid koostegevusi.

Suhtlemisvahendite kasutama õpetamisel teadmiste omandamiseks arvestatakse järgmisi etappe:

- olemasoleva kogemuse fikseerimine,
- tuttavate objektide ning tegevuse tajumise sõnastamine,

- kujutiste ja kujutluste aktiveerimine mälpildile toetudes,
- varem tundmatute objektide ja tegevuste analüüsi sõnastamine omandatud suhtlemisvahendite piirides.

Oluline on suunata õpilasi mõistma ja õigesti kasutama objektide nimetusi, eristama neid tegevust, seisundit ja tunnuseid väljendavatest vahenditest.

Kuulmistähelepanu piisav areng on kõne mõistmise eelduseks. Selle arendamiseks harjutatakse mitteverbaalsete helide kuulamist ja äratundmist, seejärel sõnade ja lausungite äratundmist. Kuulmistähelepanu arendamiseks ja keeleüksuste tähenduste mõistmiseks kasutatakse hääliksuste ja sõnade järele kordamist, esemetele või piltidele osutamist, sisuliste või keeleliste vigade leidmist. Toimetulekuõppe lõpuks kujundatakse oskus kuulata jutustatud või ette loetud lühiteksti.

Kõneloome arendamisel on peamine eesmärk laiendada õpilaste baassõnavara ja kujundada baaslausungite moodustamise ja kasutamise oskust, et jõuda dialoogi sisaldavate lühitekstide loomiseni.

Grammatikaõpetuses õpetatakse lihtsamate grammatiliste konstruktsioonide praktilist mõistmist ja kasutamist.

Ladusa lugemiseni jõuavad vähesed toimetulekuõppe õpilased. Lugemisoskus tähendab eelkõige õpitud märkide ja sõnade äratundmist, mis võimaldab saada teavet ümbritsevast maailmast. Harjutatakse oskust lugeda tähtede, sõnade ja lühemate lausete kaupa.

Iseseisva kirjutamiseni jõuavad vähesed toimetulekuõppe õpilased. Kujundatakse üksikute oluliste sõnade ja lühikeste lausete kirjutamise – häälimise, õigekirja ja ära kirja, oskust.

ÜLDPÄDEVUSTE KUJUNDAMINE EESTI KEELES

Toimetulekuõppes käsitatakse pädevust kui võimetekohaste teadmiste, oskuste ja hoiakute kogumit, mis tagab suutlikkuse teatud tegevusalal või valdkonnas toime tulla.

Eesti keele aine õpetamine toetab õpilastel õppekava läbivate taotletavate kohandatud üldpädevuste kujunemist.

Eesti keele soovituslikus ainekavas on õpitud tegevuste saavutamiseks kirjeldatud tegevusi neljas valdkonnas:

- Suulise kõne mõistmine.
- Suuline eneseväljendus ja sõnavara.
- Tekstiloome ja selle mõistmine.
- Lugemine ja kirjutamine.

Loetletud valdkondade tegevuste lõimimise kaudu õppetegevuses ja igapäevaste tegevuste raames kujunevad õpilastel õppekava läbivad üldpädevused.

Kultuuri- ja väärtuspädevus

Eesti keele õppe käigus on hea võimalus erinevate kõnearenduslike tegevuste, õppetekstide, dramatiseeringute jms kaudu tutvuda Eestimaa ja selle ajaloo ning eestlaste kultuuripärandiga. Õpilased õpivad väärtustama Eestit kui oma kodumaad ja Eestis elavaid inimesi, nende rahvusest sõltumata. Õpilastega saab külastada teatrietendusi, teha õppekäike muuseumidesse. Õppetegevuse käigus laiendatakse ja täpsustatakse õpilaste vastavasisulist passiivset ja aktiivset sõnavara.

Sotsiaalne ja kodanikupädevus

Eesti keele aine raames õpivad õpilased mõistma ning kasutama igapäevaseid viisakusväljendeid, väljendeid, mis võimaldavad küsida/pakkuda abi jms.

Enesemääratluspädevus

Eesti keele õpe loob hea võimaluse õppida erinevates asutustes, näiteks raamatukogus, kaupluses, teatris, kinos jne kasutatavate infokandjate lugemist ja mõistmist ning toimimist vastavalt saadud infole. Tänaval liiklemisel on abiks liiklusmärkide, tänavasiltide jms lugemisoskus ja tegutsemine vastavalt juhistele. Erinevates infokandjate lugemis- ja tõlgendamisoskus suurendab õpilaste iseseisvust ümbritsevas keskkonnas.

Õpipädevus

Õpilased kasutavad õpitud suhtlemis-, lugemis- ja kirjutamisoskusi igapäevases elus toime tulemiseks. Nad täidavad korrektselt jõukohaseid ülesandeid individuaalselt ja rühmas, kasutavad sobivaid teabevahendeid. Õpilased on huvitatud uute teadmiste ja oskuste omandamisest.

Suhtluspädevus

Suhtluspädevuse arengut toetavad eelkõige igapäevased elulised suhtlussituatsioonid, mis on toimetulekuõppel koolipäeva lahutamatuks osaks. Õpilased osalevad vestlustes vastavalt oma võimetele. Õpilaste suhtlusakte tuleb positiivselt toetada ning suunata neid üha enam erinevate teemakäsitluste raames vestlustes osalema. Vajadusel saab kasutada suhtlemise toetamiseks erinevaid AAC vahendeid (alternatiivne ja augmentatiivne kommunikatsioon - alternatiivne ehk kõnet asendav kommunikatsioon ja augmentatiivne ehk kõnet toetav kommunikatsioon). AAC vahendite kasutamine sõltub iga õpilase suhtlemise eripärast (vt [AAC vahendite kasutamine](#)).

Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus

Keskkonnateadlikkuse arendamiseks tegeletakse eesti keele tundides erinevate märkide, siltide jms leidmise, äratundmise ja mõistmise õpetamisega. See loob võimaluse nt sorteerida prügi õigesti või leida matkates sobiv lõkke- ja/või prügi mahapanemise koht. Kujundatakse sisseostude tegemiseks vajalikku lugemisoskust.

Ettevõtlikkuspädevus

Õpilaste suhtlemisoskuste arendamiseks pakutakse neile õppekäikude raames erinevaid suhtlemisvõimalusi nii eakaaslaste kui täiskasvanutega, tuttavate ja võõraste inimestega.

Õpilasi suunatakse pingutama ühiselt seatud eesmärkide saavutamise nimel. Olulisel kohal on töö tegemise korrektsus, oskus alustatud tegevus lõpuni viia ja tulemust kontrollida, nt võrrelda näidiseiga. Õpilastes kujundatakse oskust märgata enda ja teiste pingutust ja tööd.

Digipädevus

Eesti keele õppimisel kasutatakse õpilastele arusaadavaid ja jõukohaseid infotehnoloogilisi vahendeid. Igapäevase õppetegevuse osana suhtlemisvõimaluste loomiseks kasutatakse vajadusel õpilase arengutasemele vastavat kommunikaatorit.

EESTI KEELE AINE RÕHUASETUSED

I arengutasemel	II arengutasemel	III arengutasemel
<p>Selgitatakse välja õpilase kõnemõistmise ja verbaalse/mitteverbaalse eneseväljenduse oskused.</p> <p>Lõimitakse kõne mitteverbaalse suhtlemisega.</p> <p>Kujundatakse oskust kuulata, jälgida, matkida ja koos tegutseda. Vajaduse korral võetakse kasutusele alternatiivsed suhtlusvahendid. Õpilane õpib keeleliste või alternatiivsete vahenditega oma põhivajadusi ja soove arusaadavalt väljendama.</p> <p>Õpetatakse lühikorraldusi kuulama ning esitatud korraldustele situatsioonist lähtuvalt koos osutamise/ettenäitamisega reageerima, oma kõnet ja hääliitsusi grupis koostöötamise eesmärgil reguleerima.</p>	<p>Arendatakse tegevusega kaasnevat suhtlemist, harjutatakse situatiivset dialoogi.</p> <p>Jätkub kõnearendustöö. Tõuseb õpilaste suutlikkus mõista ja kasutada situatsioonile vastavaid baaslauseid.</p> <p>Kujuneb võime elementaarselt kommenteerida oma tegevust verbaalselt või alternatiivsete vahenditega.</p> <p>Õpetatakse küsimustele vastama tajutud sündmuse või pildi põhjal.</p> <p>Laiendatakse baassõnavara, kusjuures sõnavara omandamine toetub suunatud tajule ja praktilisele tegevusele.</p> <p>Sõnavaratöös kasutatakse rühmitamise ja sobitamise ülesandeid, varieeritakse objekte, objektide arvu, muudetakse</p>	<p>Arendatakse oskust tulla toime igapäevastes suhtlussituatsioonides, püsida dialoogis.</p> <p>Täiendatakse eneseväljendusoskusi, kujundatakse suhtlemisoskust.</p> <p>Arendatakse oskust iseseisvalt informatsiooni hankida ja kasutada ning teateid edastada.</p> <p>Toetatakse õpilase suutlikkust kõnelemisel mälukujutlustele tugineda.</p> <p>Kujundatakse oskust eristada kogemusi ja esitatud teavet, neid omavahel seostada.</p> <p>Kujundatakse suutlikkust lühikest ja arusaadavat juhendit mälus säilitada ja seda õpitud ja/või harjutatud toiminguga sooritamisel arvestada.</p> <p>Arendatakse oskust kõne abil oma tegevust</p>

<p>Oluline on kontakti astumine, kontaktis osalemine ja kontakti kestuse pikendamine.</p> <p>Kõne arendamine toimub peamiselt praktilise tegevuse ja suunatud esemelise mängu kaudu, kusjuures elementaarseks kõneks ja vokaliseerimiseks on vajalikud kaasnevad passiivsed ja aktiivsed liigutused.</p> <p>Lihtsate ja õpilaste jaoks arusaadavate (nende sensomotoorsetele kogemustele toetuvate) õppejuttude ning erinevate õppeülesannete kaudu arendatakse kuulmistähelepanu: õpetatakse reageerimist erinevatele helidele ja mürale, kõnehäälikute äratundmist ja eristamist, sõnade eristamist.</p> <p>Vajaduse korral täpsustatakse hääldust, kujundatakse oskust kõne baasiks olevaid häälikuid ja häälikukomplekse (häälikute rida, silbirida, kõnetakt, sõna) järele korrata.</p> <p>Harjutatakse situatsioonile vastavate sõnade äratundmist ja kasutamist, võimaluse korral baaslausungite</p>	<p>rühmitamiselust.</p> <p>Õpetatakse oluliste/tüüpiliste tunnuste eristamist ja nimetamist.</p> <p>Olulisel kohal on ülesanded, milles harjutatakse kujutluste aktiveerimist verbaalse/alternatiivse teabe alusel ja kujutluste verbaliseerimist suunatult (pildi abil, kogemuste alusel).</p> <p>Terviksõnameetodil loetavate sõnade arvu suurendatakse.</p> <p>Õpetatakse tundma ja kirjutama tähti, häälima ja kirjutama lühikesi sõnu, lugema (veerima) lühikesi sõnu ja lauseid.</p>	<p>planeerida ja reguleerida.</p> <p>Õpilane omandab elementaarseid lugemis- ja kirjutamisoskusi.</p> <p>Grammatikateemasid õpetatakse praktilisel viisil.</p>
---	--	--

<p>moodustamist.</p> <p>Alustatakse lugemise ja kirjutamise eeluskuste kujundamisega.</p> <p>Õpetatakse pildi ja terviksõna lugemise oskust.</p> <p>Tehakse lihtsamaid kirja eelharjutusi.</p>		
--	--	--

ÕPITULEMUSED JA ÕPPESISU I ARENGUTASEMEL

<i>Õpitulemused</i>	<i>Õppesisu ja -tegevused</i>
SUULISE KÕNE MÕISTMINE	
<p>Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> eristab kõnet ja mittekõnelisi helisid; reageerib oma nimele ja tuttavatele lühikorraldustele, teab ja/või kasutab klassikaaslaste nimesid; orienteerub lähiümbruses sõnade/lihtsustatud viibete/alternatiivsete suhtlusvahendite toel; tunneb ära objekte, sündmusi ja tegevusi tähistavaid õpitud sümboleid, lihtsustatud viipeid ja sõnu, oskab neid suunamisel kasutada; osutab nimetamisel oma kehaosadele, tegevustes kasutatavatele esemetele ja tuttavatele inimestele; mõistab objektidevahelisi ruumisuhteid (all, peal, ees, taga, kõrval) ja neid väljendavaid keelendeid; 	<ul style="list-style-type: none"> Mittekõneliste helide ja mürade eristamine inimkõnest; inimkõne äratundmine ja erinevate helide ja mürade matkimine. Oma nimele reageerimine. Klassikaaslaste nimede teadmine. Õpilase tegevustega seotud kõne mõistmine. 2 - 3 objekti vaheliste ruumisuhete ja neid väljendavate keelendite (all, peal, ees, taga, kõrval) mõistmine. Verbaalsete või alternatiivsete vahenditega esitatud lühikorralduste ja keeldude situatiivne mõistmine.

<ul style="list-style-type: none"> • mõistab seost objekt-pilt-sõna; • kuulab kohaldatud lühiteksti, jälgib dramatiseeringut; • orienteerub lähiümbruses sõnade, lihtsustatud viibete, PCS piltide vms toel. 	
ENESEVÄLJENDUS JA SÕNAVARA	
<p><u>Õpilane:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • annab märku oma soovidest ja vajadustest õpitud viisil; • väljendab eitust ja jaatust; • vastab arusaadavatele küsimustele 1–2 sõna või alternatiivse suhtlusvahendi abil; • nimetab lähiümbruse esemeid, temale olulisi isikuid ja tegevusi verbaalselt või õpitud alternatiivsel viisil; • tunneb ära ja nimetab mõningaid fotol või pildil kujutatud esemeid ja isikuid; • nimetab üksikuid tuttavaid üldnimetusi verbaalselt või alternatiivse suhtlusvahendi abil; • moodustab ja kasutab koos- või järelkõnes 2–3-sõnalist baaslauset; • osaleb rütmisalmide lugemisel ja ringmängudes verbaalselt või alternatiivsel viisil; • meeldetuletamisel tervitab, jätab hüvasti, palub, tänab verbaalselt või alternatiivsel viisil; • tutvustab ennast, öeldes oma nime või kasutades alternatiivset suhtlusvahendit. 	<ul style="list-style-type: none"> • Emotsionaalse kontakti otsimine, loomine ja hoidmine täiskasvanute ja kaaslastega. • Reageerimine miimikale, intonatsioonile, kehaasendile, liigutustele. • Hingamis- ja artikulatsiooniharjutused. • Rütmisalmide saatmine liigutustega, kooskõne vastavalt võimekusele. • Oma põhivajaduste ja soovide, nt janu, vajadus tualetti minna, väljendamine lihtsate keeleliste vahenditega (sõnad, baaslausungid) või õpitud alternatiivsete vahenditega. • Küsimustele vastamine jaatavalt/ eitavalt žesti, viipe, hääletsuse või sõnaga. • Viisakusväljendite äratundmine, reageerimine, kasutamine. • Oma tegevusele viitamine, ärgitatud privaatkõne alged. • Tegevusaktile antud hinnangu õige - vale mõistmine. • Situatsioonile vastavate sõnade ja 2-3-sõnaliste baaslausete äratundmine ja kasutamine koos- ja järelkõnes. • Esemete ja nende kujutiste rühmitamine 1 – 2 tajutava tunnuse alusel ja rühma kuuluvate objektide nimetamine.

	<ul style="list-style-type: none"> • Tajutavat/pildil kujutatud tegevust kujutava lausungi kuulamine ja mõistmine konkreetset tegevust või pilti tajudes. • Lähimbruses orienteerumine sõna/lihtsustatud viipe/ PCS pildi, toel.
<p>LUGEMINE</p>	
<p><u>Õpilane:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • loeb infot fotolt ja joonistatud pildilt; • loeb PCS pilti vms; • loeb sümbolite abil päevakava, tegevuste järjekorda; • eristab õpitud tähti teistest sümbolitest; • tunneb sõnakuju järgi oma nime; • loeb üksikuid õpitud sõnu terviksõnameetodil. 	<ul style="list-style-type: none"> • Situatsioonide lugemise oskuse kujundamine ja täiendamine. • Tuttavate situatsioonide äratundmine ja käitumine vastavalt õpitud reeglitele. • Harjumine uudsete olukordadega. • Esemete ja nende funktsiooni äratundmine, rühmitamine vastavalt esemete funktsioonile. • Foto, pildi, sümboli ja terviksõna lugemisoskuse kujundamine. • Piltpäevakava lugemine. • Tähekujude õppimine, eristamine teistest sümbolitest. • Nimede (oma nimi, kaaslaste nimed) lugemine terviksõnameetodil. • Lapse jaoks igapäevaselt oluliste sõnade lugemine terviksõnameetodil.
<p>KIRJUTAMINE</p>	
<p><u>Õpilane:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • eristab õpitud tähti teistest sümbolitest; • teeb näidise järgi lihtsamaid kirja eelharjutusi; • kasutab koostevahendites enese väljendamiseks talle igapäevaselt olulisi digivahendeid. 	<ul style="list-style-type: none"> • Joonistus- ja kirjutamisvahendite kasutama suunamine. • Kriiteldamine, joonistamine, värvimine. • Kirja eelharjutused, silma ja käe koostöö arendamine. • Peenmotoorika arendamine. • Tähekujude õppimine erinevate meelte kaudu: tähekujude läbi

	<p>kõndimine, maalimine, voolimine, kirjutamine erinevale pinnale erinevate vahenditega jms</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kirjutamine pildikaartide abil. • Koostegevuses päevakava koostamine piltide ja sümbolite abil. • Vajadusel kõnet asendava või toetava suhtlustahvli ja/ või digivahendi kasutamine koostegevuses enda soovide väljendamiseks.
--	--

ÕPITULEMUSED JA ÕPPESISU II ARENGUTASEMEL

<i>Õpitulemused</i>	<i>Õppesisu ja -tegevused</i>
SUULISE KÕNE MÕISTMINE	
<p>Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kuulab ja jälgib kaaslaste ja õpetaja igapäevast kõnet; • täidab üheosalisi korraldusi; • mõistab õpitud märkide, sümbolite, sõnade ja lausete tähendust ja kasutab neid igapäevases suhtluses; • mõistab seoseid objekt-pilt-keeleüksus; • leiab eseme asukoha kirjelduse järgi; • mõistab kohaldatud lühiteksti sisu; • mõistab tuttavate objektide ja sündmuste tüüpilisi ja juhuslikke tunnuseid, neid väljendavaid keelendeid; • mõistab lihtlauset. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kuulmistaju ja verbaalse operatiivmälu arendamine. Kõne rütmide (häälikuridade, kõnetaktide, sõnaridade ja lühikeste lausete järelkordamine), rütmisalmide koos- ja järelkordamine. • Tähtpäevadega seotud salmide mõistmine ja õppimine. • Seose objekt – pilt – sõna loomine. • Objektide vaheliste ruumisuhete ja neid väljendavate keelendite (all, peal, ees, taga, kõrval) mõistmine. Eseme asukoha leidmine kirjelduse järgi. • Verbaalsete või alternatiivsete vahenditega esitatud lühikorralduste ja keeldude mõistmine. • Lihtsas keeles (ARE keeles) esitatud lühitekstide sisu mõistmine. Tekstide sisu taastamine

	pildimaterjali, skeemide ja küsimuste abil.
ENESEVÄLJENDUS JA SÕNAVARA	
<p><u>Õpilane:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • väljendab oma soove ja palub vajaduse korral abi; • osaleb situatiivses dialoogis; • nimetab reaalseid või pildil kujutatud tuttavaid objekte, nende tajutavaid tunnuseid õpitud viisil; • oskab nimetada õpitud üldnimetusi; • kommenteerib kaaslaste ja oma tegevusi selle sooritamise ajal ja vahetult pärast seda verbaalselt 2-3 sõnaga (lihtsa lausungiga) või alternatiivseid vahendeid kasutades; • esitab küsimusi kaaslaste tegevuse kohta; • mõistab, koostab ja kasutab oma kõnes lihtlauset; • annab kuulnud teksti sisu edasi suunavate küsimuste abil verbaalselt või alternatiivsel viisil; • kordab lühikesi rütmisalme ja luuletusi; • kasutab õpitud viisil enamlevinud viisakusväljendeid kontakti astudes ja tuttavates situatsioonides; • ütleb õpitud viisil oma nime, vanuse, aadressi ja teisi olulisi andmeid; • sõnastab pildil kujutatud tegevusi 3-4 lihtlausega, toetudes skeemile ja/või küsimustele; • räägib oma tegevust praegu, enne. 	<ul style="list-style-type: none"> • Täiskasvanu ja kaaslastega kontakti astumise harjutamine. • Osalemine situatiivses dialoogis, sh rollimängudes. • Viisakusväljendite kasutamine. • Oma vajaduste ja soovide väljendamine, vajadusel abi küsimine. • Enda kohta olulise teabe esitamine. • Tajutavate ruumi- ja ajakujutluste verbaliseerimine, ees- ja tagasõnade kasutamine. • Sõnavaratöö, sh omadussõnad, mis väljendavad tajutavaid tunnuseid, levinud üldnimetused (lind-loom) ja allrühmade nimetused (koduloom-metsloom), teistes õppeainetes kasutusel olev sõnavara. • Objektide ja sündmuste tüüpiliste ja juhuslike tunnuste eristamine ja sõnastamine. • 3-4 sõnalise baaslause moodustamine, sh tunnuse/omaduse väljendamine. • 2-3-osalise pildiseeria järjestamine suunamisel. Suunavate küsimuste abil piltidel kujutatud esemete, olendite ja tegevuste nimetamine ja kirjeldamine. • Tegevuspildi, olupildi, 2-3 pildist koosneva pildiseeria järgi lausete moodustamine ja jutustamine pildimaterjali, suunavate küsimuste ja skeemide abil. • Oma tegevusest jutustamine olevikus ja lihtminevikus kasutades sõnu, baaslauseid või

	<p>alternatiivseid vahendeid.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rääkimine suunatult kaaslaste ja oma tegevusest selle sooritamisel ja vahetult pärast seda. • Küsimuste esitamine kaaslastele (<i>mida teed? kus oled?</i>), küsimustele vastamine. • Tuttavate tegevuste hindamine põhimõttel õige-vale, meeldib – ei meeldi. • Mõisted <i>täht-sõna</i>, nimetamine/ äratundmine ja leidmine/märkimine.
<p>LUGEMINE</p>	
<p><u>Õpilane:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • loeb tegevuspilti; • loeb piltskeemi; • kuuleb ja eristab häälikut häälikute reas ja sõnas; • häälib õpetaja abiga lihtsa silbistruktuuriga sõnu; • tunneb joonistähti; • loeb veerides lihtsa häälikustruktuuriga 1–2-silbilisi sõnu ja lühilauseid. 	<ul style="list-style-type: none"> • Situatsioonide lugemise oskuse arendamine; uued olukorrad; reeglite mõistmine ja järgimine uudsetes olukordades. • Tegevuspildi vaatlemine, pildil kujutatute mõistmine. • Piltskeemidena esitatud tööjuhiste lugemine. • Häälimisoskuste kujundamine, hääliku leidmine sõnas (algul, keskel, lõpus; soovitavalt helilised häälikud). • 3-4-häälikuliste sõnade kooshäälimine. • Hääliku- ja tähevahelise seose loomine. • Joonistähtedes kirjutatud sõnade, sõnaühendite, lühilause lugemine.
<p>KIRJUTAMINE</p>	
<p><u>Õpilane:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • tunneb ja kirjutab joonistähti; • kirjutab lühikesi õpitud sõnu, sh oma nime; • teeb tähthaaval ära kirja; 	<ul style="list-style-type: none"> • Kirjutamine pildi- ja sõnakaartide abil. • Suunamisel päevakava koostamine sümbolite ja sõnakaartide abil. • Joonistähtede kirjutamise

<ul style="list-style-type: none"> oskab õppetegevustes suunamisel kasutada tuttavaid digivahendeid ja tuleb koostevuses toime ohutu internetikasutusega. 	<p>õppimine.</p> <ul style="list-style-type: none"> Oma nime kirjutamine. Ärakiri (ladumine, kirjutamine). Arvutiklaviatuuri tundmaõppimine, ärakiri arvutis. Vajadusel kõnet asendava või toetava suhtlustahvli ja/ või digivahendi kasutamine suunamisel enda soovide ja mõtete väljendamiseks.
--	---

ÕPITULEMUSED JA ÕPPESISU III ARENGUTASEMEL

<i>Õpitulemused</i>	<i>Õppesisu ja -tegevused</i>
SUULISE KÕNE MÕISTMINE	
<p>Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> mõistab igapäevakõnet; mõistab ja täidab kaheosalisi/kolmeosalisi korraldusi; tunneb kirjelduse järgi ära tuttavad objektid, sündmused; mõistab igapäevaelu suhtlussituatsioonides kasutusel olevate märkide, sümbolite, sõnade ja lausete tähendust ja kasutab neid; mõistab seoseid objekt-pilt-skeem-keeleüksus; mõistab igapäevaseid põhjus - tagajärg seoseid; mõistab suulist/kirjalikku kohaldatud teksti; mõistab laiendatud lihtlauset; seostab tuttavat verbaalset ja mitteverbaalset infot; mõistab mõnda enamlevinud võõrsõna. 	<ul style="list-style-type: none"> Korralduste, juhendite mõistmine. Verbaalse ja mitteverbaalse info seostamine. Tuttavate objektide ja sündmuste äratundmine kirjelduse järgi. Seoste objekt – pilt – skeem – keeleüksus Objektide asukoha teadvustamine kahe parameetri alusel (all paremal, taga peal jne). Jutustatud/etteloetud arengule vastava eakohase teksti jälgimine ja mõistmine.

ENESEVÄLJENDUS JA SÕNAVARA

Õpilane:

- kasutab elulistes olukordades vajalikku põhisõnavara;
- alustab dialoogi ja suudab selles lühiajaliselt püsida;
- kirjeldab tuttavaid esemeid, inimesi, sündmusi õpitud viisil;
- kasutab õpitud üldnimetusi;
- kommenteerib oma tegevuse tulemust õpitud viisil;
- väljendab enda kogetud emotsioone;
- mõistab, koostab ja kasutab oma kõnes laiendatud lihtlauset;
- jätab meelde ja edastab lühiteate;
- annab verbaalselt või alternatiivsel viisil edasi lühijutu sisu;
- teab peast õpitud luuletusi;
- kasutab viisakusväljendeid enamlevinud suhtlussituatsioonides õpitud viisil;
- oskab nimetada olulisi andmeid enda kohta;
- annab kuulnud teksti sisu edasi täiskasvanu suunavate küsimuste abil;
- jutustab nähtust, tehtust ja möödunud sündmustest pildi või kogemuse põhjal.

- Suhtlemine tuttavate ja võõraste inimestega igapäevastes elulistes situatsioonides.
- Enamlevinud suhtlemissituatsioonide väljendused.
- Kujutluste verbaliseerimine ja/või alternatiivsete vahenditega väljendamine.
- Võrdlemine plaani järgi (inimesed, aastaajad, loomad, puuviljad jne).
- Telefoni kasutamine.
- Üldistamine 2- 3 üldistustasandil, allrühmade moodustamine ja nimetamine.
- Elementaarsete põhjus-tagajärg seoste loomine praktilises tegevuses.
- Käänded (funktsioonide kaupa), pöörded igapäevases kõnes.
- Omadussõnad emotsioonide ja tunnete kirjeldamiseks.
- Väheste vabade laienditega (määrused, sihitised täiendid) lihtlause moodustamine (4-5 sõnaline lause) ja kasutamine suhtluses.
- Passiivse ja aktiivse sõnavara laiendamine ja täpsustamine.
- Salmide õppimine kuulamise järgi
- Kuni 6-osalise pildiseeria järjestamine ja selle järgi jutustamine.
- Kuuldud jutukese või info ümberjutustamine (edastamine).

LUGEMINE

Õpilane:

- Iseseisev toimetulemine uudses

<ul style="list-style-type: none"> • eristab erinevaid häälikuid ja nende järjekorda lihtsa silbistruktuuriga sõnades; • häälib iseseisvalt lihtsa silbistruktuuriga sõnu; • tunneb kirjatähti; • loeb erineva pikkusega lihtsa silbistruktuuriga sõnu ja lühilauseid; • leiab abiga vajalikku infot jõukohaseks kohandatud retseptist, telekavast jms; • oskab lugeda lihtsaid teabetekste, e-kirju jms. 	<p>olukorras; käitumisreeglite märkamine, mõistmine ja järgimine.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lühikese ja ülipika (täis)hääliku diferentseerimine kuulumise teel. • Sõnade iseseisev häälimine. • Väiketähtedes kirjutatud sõnade, teksti lugemine. • Sõnaühendi, lihtlause lugemine. • Lihtsas keeles (ARE-keeles) tekstide lugemine. • Teabeteksti, e-maili lugemine.
<p>KIRJUTAMINE</p>	
<p><u>Õpilane:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • eristab kuulumise teel ja märgib abiga lühikest ja ülipikka (täis)häälikut • tunneb kirjatähti ja kirjutab kirjatähti; • kirjutab iseseisvalt sõnu, sõnaühendeid ja lühilauseid; • sooritab ära kirja sõna, sõnaühendi või lühikese lause kaupa; • kirjutab allkirja; • kasutab võimalikult ohutult tuttavaid digivahendeid, internetiotsingut ja sotsiaalmeediat; • oskab kirjutada ja saata lihtsamaid e-kirju. 	<ul style="list-style-type: none"> • Päevakava/nädalakava iseseisev koostamine. • Kirjatähtede kirjutamise õppimine. Suur algustäht nimedes, lause alguses. • Kirjutamine igapäevaelus (allkiri, blankettide täitmine, arvutikeele väljendid jms). • Käsitsi kirjutamine ja kirjutamine nutiseadmes. • Suunatud internetiotsing. • Vajadusel kõnet asendava või toetava suhtlustahvli ja/ või digivahendi kasutamine enda soovide ja mõtete väljendamiseks.